

УДК 021.7
№ держреєстрації
Інв. №

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(ДонНТУ)

83001, м. Донецьк, вул. Артема, 58, тел. 301-07-09

ЗАТВЕРЖУЮ
Проректор з наукової роботи ДонНТУ
д-р техн. наук проф.
Є.О. Башков

ЗВІТ
з науково-дослідної роботи М 1-09
Розробка принципів та методів трансформації НТБ ВНЗ у
науково-інформаційний центр
(заключний)

Керівник НДР

В.Я. Воропаєва

Відповідальний виконавець

Г.О. Петрова

2012 р.

Результати роботи були розглянуті на Методичній Раді бібліотеки, протокол № 1 від 25.04.12

РЕФЕРАТ

Звіт з НДР: 149 стор., 23 рис., 44 табл., 5 додатків, 142 джерела

Об'єктом дослідження є такі соціальні інституції, як науково-технічна бібліотека та науково-інформаційний центр в контексті їх просвітницької, навчальної та інформаційної функцій.

Предметом дослідження стають перетворення (соціальні, технологічні, інформаційні), які відбуваються у науково-технічній бібліотеці на шляху її трансформації у науково-інформаційний центр.

Метою дослідження виступає вивчення, розробка та впровадження принципів і методів трансформації кожного структурного елементу та науково-технічної бібліотеки в цілому, як соціальної інституції, у міський науково-інформаційний центр.

У процесі дослідження використовуються наступні *методи*: теоретичний аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми дослідження, маркетингові методи для визначення результативності запропонованих моделей, соціологічні методи для визначення потреб сучасного читача та вивчення читацької аудиторії, впровадження та апробація нових методів і форм роботи в експериментальному режимі.

Результати даного дослідження насамперед будуть використані у роботі майбутнього науково-інформаційного центру ДонНТУ, а також будуть запропоновані до використання усім бібліотекам ВНЗ України.

БІБЛІОТЕКА, БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР, КОРИСТУВАЧ,
БІБЛІОТЕЧНІ ПОСЛУГИ, ЯКІСТЬ ОБСЛУГОВУВАННЯ, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ,
ТРАНСФОРМАЦІЯ, КАДРОВА ПОЛІТИКА, РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ФОНДУ

СПИСОК АВТОРІВ

Керівник НДР, канд. техн. наук, доцент	Воропаєва В.Я.
директор НТБ ДонНТУ	Петрова Г.О.
зам. директор НТБ ДонНТУ	Колюпанова І.Ю.
молодший науковий співробітник	Ткаченко Н.О.
завідувач науково-методичним відділом	Щербина С.З.
гол. бібліотекар науково-методичного відділу	Готовцева Л.С.
завідувач відділом інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення	Гуров С.Г.
завідувач сектором відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення	Клочко А.Ю.
завідувач відділом комплектування документів	Следь Н.Г.
гол. бібліотекар відділу комплектування документів	Гощанська І.С.
завідувач відділом великого читального залу	Молчанова А.І.
завідувач відділом обслуговування навчальною літературою	Альохіна І.В.
гол. бібліотекар відділу обслуговування навчальною літературою	Віннікова Л.О.
завідувач відділом нормативно-технічних документів	Цапко І.Є.
завідувач науково-бібліографічним відділом	Кулькова О.В.
завідувач сектором відділу періодики та художньої літератури	Господенко В.А.
завідувач відділом наукової обробки документів	Стрельнікова Н.О.
завідувач сектором відділу зберігання фондів	Полякова О.О.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ДОСЛІДЖЕННЯ МОДЕЛЕЙ ТА РОЗРОБКА ПРОЕКТУ МІСЬКОГО НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ	9
1.1 Дослідження, аналіз та вибір моделі бібліотечно-інформаційного центру	9
1.2 Розробка концепції внутрішнього простору бібліотеки	15
1.3 Розробка психосоціальної та іміджевої політики бібліотеки	24
1.4 Розробка кадрової політики та системи підвищення кваліфікації	27
1.5 Розробка концепції взаємодії бібліотеки ВНЗ з установами науки та культури	36
1.6 Висновки	48
2. РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ БІБЛІОТЕКИ	49
2.1 Дослідження попиту на основні види фондів та книгозабезпеченості	49
2.1.1 Дослідження використання фонду розділу 66 «Хімічна технологія» та вивчення читацького попиту	49
2.1.2 Аналіз використання підручників факультету екології та хімічної технології	57
2.1.3 Аналіз використання періодичних видань, передплачених НТБ ДонНТУ	61
2.1.4 Аналіз використання технічної літератури українською мовою читачами ВЧЗ	66
2.1.5 Аналіз використання нормативно-технічних документів студентами ДонНТУ	70
2.2 Комплектування та управління фондом	80
2.3 Заходи щодо підвищення інформаційної культури користувачів	86
2.4 Висновки	92
3. РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ТРАНСФОРМАЦІЇ НТБ ДОННТУ У НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР	94
3.1 АБІС – дослідження та обґрунтування переходу	94
3.2 Електронні ресурси та нові сервіси НТБ ДонНТУ	101
3.3. Електронний архів ДонНТУ	104
3.4 Розробка проекту мультисервісної мережі	110
3.5 Використання технології Web 2.0	118
3.6 Висновки	123
ВИСНОВКИ	124
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	126
ДОДАТОК А	137
ДОДАТОК Б	139
ДОДАТОК В	141

ДОДАТОК Г

142

ДОДАТОК Д

144

ВСТУП

Упродовж багатьох століть бібліотека традиційно виконувала свою головну функцію зберігача культурного та наукового надбання нації, змінюючись і перетворюючись внутрішньо і зовні відповідно до суспільних змін. Внаслідок постійного розвитку та удосконалення інформаційних технологій, з «книгосховища» бібліотека перетворилася на центр доступу до знань. Така зміна місії бібліотеки була зумовлена необхідністю визначення своєї ролі у процесі суспільного та наукового розвитку та відповідного місця у світовому інформаційному просторі. Бібліотеки стали виконувати функції інформаційних систем, що здійснюють зберігання, обробку, пошук, розповсюдження, передачу та надання інформації.

Для підвищення ефективності використання і забезпечення доступу до документів, які зберігаються у бібліотечних фондах та забезпечення відповідного рівня інформаційної культури урядом України була прийнята Державна цільова національно-культурна програма створення єдиної інформаційної бібліотечної системи "Бібліотека - XXI" (постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2011 р. № 956) [4].

Бібліотеки вузів та наукових установ акумулюють в своїх фондах твори в різних формах подання, створені викладачами та науковими співробітниками. Одночасно з цим розвиваються електронні бібліотеки (ЕБ) для доступу до наукових та гуманітарних знань, що представляють досить потужний мережевий ресурс. Це потребує переосмислення і теоретичного обґрунтування нової ролі і функціональних змін бібліотеки вузу в якості структури університетського комплексу, центру міжрегіонального бібліотечного об'єднання бібліотек освітніх установ різного типу, компоненти регіонального науково-освітнього простору.

Бібліотека як економічна, соціокультурна система і як окрема структура вузу, функціонує в певному науково-освітньому та бібліотечно-інформаційному просторі регіону, здійснюючи різні види діяльності: соціальну, виробничу, економічну, та вступає в різноманітні суспільні відносини.

Трансформація сучасної бібліотеки в бібліотеку інформаційного суспільства вимагає радикальних перетворень і зміни підходів до організації її діяльності, результатом яких має стати технічне й технологічне переобладнання відповідно до вимог інформаційного суспільства з метою перетворення окремої бібліотеки на модуль глобальної бібліотеки, що здійснює обслуговування користувачів на основі традиційних і мережевих інформаційних технологій. Такі зміни у пріоритетах діяльності бібліотеки вищого навчального закладу, яка є невід'ємною частиною його навчально-педагогічної інфраструктури, дозволяє

стверджувати, що бібліотека повинна досягти нового рівня організації інформаційного забезпечення своїх користувачів, шляхом її трансформації в бібліотечно-інформаційний центр.

Створення такого центру передбачає у першу чергу вибір його моделі, згідно якої перед бібліотекою постають певні завдання.

Процес вибору моделі супроводжується науковими дослідженнями провідних фахівців, націленими на розробку стратегії розвитку бібліотек вищих навчальних закладів у глобальному електронному середовищі, формування єдиного науково-інформаційного простору університету, інтеграцію університетської академічної спільноти до загальноукраїнської та світової через створення та організацію онлайн-вільного доступу до власних наукових та освітніх ресурсів.

Саме тому, перед науково-технічною бібліотекою ДонНТУ постала задача проведення відповідних наукових досліджень у зв'язку з її майбутньою трансформацією у науково-інформаційний центр.

Основними завданнями досліджень були:

1. Вивчення теоретичних аспектів перетворення науково-технічної бібліотеки у міський науково-інформаційний центр;
2. Розробка кадрової структури та психосоціальних умов адаптації персоналу науково-інформаційного центру;
3. Теоретичне обґрунтування та апробація задач кожного структурного елементу науково-інформаційного центру;
4. Розробка концепції культурно-просвітницької роботи центру;
5. Впровадження новітніх технологій для забезпечення освітньо-виховного процесу та наукової діяльності навчального закладу.

Для реалізації завдань, визначених планом НДР, у 2010 році було проведено 2 семінари-практикуми з вивчення форм і методів проведення науково-дослідних робіт для засвоєння співробітниками бібліотеки теоретичних основ виконання наукових робіт: визначення мети, об'єкту дослідження, форм та методів його проведення, правила оформлення звітів щодо отриманих результатів дослідження.

Упродовж виконання наукової роботи результати проміжних досліджень були представлені на семінарах та конференціях різного рівня: міжнародній конференції "Libraries for An Open Environment: strategies, technologies and partnerships" (Варшава, 2011 рік), національних конференціях «Діяльність бібліотеки вищого навчального закладу у світі модернізації вищої освіти» (Севастополь, 2010), Міжнародна наукова конференція "Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника" (Львів, 2010), «Інновації і

менеджмент якості в діяльності бібліотек вищих навчальних закладів» (Донецьк, 2010). Згідно тематики досліджень було опубліковано 23 статті у матеріалах відповідних конференцій; впроваджено деякі інноваційні форми роботи та послуги. Отримані результати дослідження будуть використані у роботі майбутнього науково-інформаційного центру ДонНТУ та запропоновані до використання усім бібліотекам ВНЗ України.

ВИСНОВКИ

Трансформація бібліотеки у науково-інформаційний центр в умовах переходу до інформаційного суспільства зумовлює розширення її задач та функцій, підвищення її ролі і статусу у процесі надання максимальної кількості інформаційних послуг вченим, викладачам та студентам університету з використанням сучасних комп'ютерних та Інтернет-технологій. У зв'язку з цим основним завданням є керування процесами функціонування інформаційного середовища навчального закладу, створення документного ресурсу, в тому числі електронного, забезпечення його збереження та організація доступу до нього, розширення репертуару послуг та розвиток інформаційної культури користувача.

Наукові дослідження провідних фахівців бібліотечної справи щодо стратегії розвитку бібліотек вищих навчальних закладів у глобальному електронному середовищі не представили універсальної моделі бібліотечно-інформаційного центру, тому у бібліотеці ДонНТУ виникла потреба проведення власних наукових досліджень щодо майбутньої моделі такого центру.

У процесі роботи були досліджені такі питання:

1. Вибір моделі бібліотечно-інформаційного центру;
2. Питання дизайну внутрішнього простору бібліотеки та рекламно-маркетингової політики;
3. Психосоціальна, іміджева та кадрова політики бібліотеки, система підвищення кваліфікації;
4. Концепції взаємодії бібліотеки ДонНТУ з установами науки та культури;
5. Дослідження попиту на основні види фондів, принципів хронологічного розподілу фонду та якості бібліотечних послуг у відділах обслуговування;
6. Комплектування та управління фондом;
7. Питання інформаційної культури користувачів;
8. Використання сучасних інформаційних технологій як необхідна умова трансформації НТБ ДонНТУ у бібліотечно-інформаційний центр.

За результатами досліджень були зроблені наступні висновки:

1. Традиційні друковані видання залишаються актуальними інформаційними ресурсами бібліотеки ДонНТУ;
2. Частка електронних інформаційних ресурсів поступово збільшується у фонді бібліотеки та стає його важливою частиною;

3. Коригування комплектування повинно здійснюватись відповідно результатів цього дослідження та систематичних досліджень у майбутньому;
4. Для ефективної роботи бібліотечно-інформаційного центру потрібна кадрова реструктуризація персоналу бібліотеки з урахуванням психосоціальних якостей особистості;
5. Для виконання наукової, освітньої, виховної та культурно-просвітньої функцій бібліотеки необхідно координувати її діяльність з науковими, культурно-просвітніми та суспільними організаціями міста;
6. Умовою функціонування бібліотечно-інформаційного центру як частки всесвітнього цифрового простору є постійне впровадження та вдосконалення сучасних комп'ютерних технологій з відповідними комунікаційними системами;
7. Використання технології Web 2.0 дозволяє бібліотеці визначати та враховувати інтереси та потреби користувачів з метою участі читача щодо підвищення якості інформаційних ресурсів, електронного каталогу та наданих послуг;
8. Підвищення інформаційної культури користувача є необхідною умовою активного використання ресурсів бібліотеки;
9. З метою пропагування інформаційних ресурсів бібліотеки, створення її позитивного іміджу серед наукової спільноти регіону потрібне створення спеціального підрозділу бібліотеки з метою здійснення постійної рекламної та маркетингової діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу [\[Електроний ресурс\]](#): закон України від 27 січня 1995, N 32/95. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1561-14>
2. Про освіту [\[Електроний ресурс\]](#): закон України від 17.01.2002, № 2984-III. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2984-14/page4>.
3. Про вищу освіту [\[Електроний ресурс\]](#): закон України із змінами і доповненнями, внес. від 19.02. 2009, N1024-VI. Режим доступу: <http://www.office-metodist.com.ua/data/13556/>
4. Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи “Бібліотека - XXI”: постанова Каб.Мін.України від 17.08.2011р., № 956. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
5. Про затвердження плану заходів щодо розвитку бібліотечної справи на період до 2011 року: розпорядження Каб.Мін.України від 30.09.2009, №1226. Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/5385/>
6. Про проведення занять з інформаційної культури: наказ по Донецькому національному технічному університету від 19.05.2010 р., N553-14.- Донецьк, 2010. -1с.
7. Положение об управлении культуры и туризма Донецкого городского совета [\[Електроний ресурс\]](#). - Режим доступу: http://www.doncult.com/index_ru.php?id=21.
8. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. – Введ. в Україні 1996-01-01. Режим доступу: <http://www.budinfo.org.ua/doc/1814943.jsp>
9. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. - Вид.офіц. - Вперше (зі скасуванням ГОСТ 7.1-84, ГОСТ 7.16.-79, ГОСТ 7.18-79, ГОСТ 7.34-81, ГОСТ 7.40-82); введ. 2007-07-01.- К.: Держстандарт України, 2007. - 47с. - (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).

10. ДСТУ 3582-97.Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. - Введ. 1997-07-04.- К.: Держстандарт України, 1998.- 27с.
11. ГОСТ 7.12-93. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила.- Введ. в Украине 1997-01-01. - К.:Госстандарт Украины, 1995.- 17с
12. ДСТУ ISO 17933:2010 Загальний обмін електронними документами (GEDI) (ISO 17933:2003, IDT). – Чинний від 2012-01-01. – К. : Держспоживстандарт України, 2011. - 36 с.
12. Авдонина, Н.А. Каждому читателю-библиографические знания /Н.А. Авдонина, Н.С. Масловская // Мир библиогр.- 2009.- №5.- С.8-11.
13. Амлинський, Л. Бібліотечний комфорт: розкіш чи веління часу / Л.Амлинський // Бібл. вісн. - 2010.- №3.-С.39-44.
14. Амлинский, Л.З. Композиционно-планировочные решения и техническое оснащение научных библиотек. Библиотечный аспект /Л.З. Амлинский .- К., 1988.- 296с.
15. Андреев, В. И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1988. – 240с.
16. Андреева, Н. Е. Персонал-стратегия: эффективное кадровое планирование / Н. Е. Андреева // Справочник руководителя учреждения культуры.- 2005.- №9.- С. 70-77.
17. Антонова, С.Г. Издания в структуре образовательного процесса вуза. Некоторые направления совершенствования / С.Г. Антонова // Науч. и тех. Б-ки.- 2007 .- №11 .- с.26-34.
18. Балашова, Е.В. Библиотечный дизайн: учебное пособие/ Е.В. Балашова, М.Н. Тищенко, А.Н. Ванеев.- М.: Гардарики, 2006.- 288с.
- Бейкуэлл, К. Управление людскими ресурсами библиотек и информационных служб / К.Бейкуэлл // Библиотечные кадры: статус, использование и непрерывное образование. - М., 1996. - С. 56-68.
- Берн, Э. Развитие «Я – концепции» и воспитание / Э. Берн. – М.: Прогресс, 1986.- 254 с.
19. Библиотекосведение: общий курс / Под ред. К.И. Абрамова, Н.С. Карташова. - М.: Книжная палата, 1988. - С. 56 - 59.
- Библиотечные кадры: статус, использование, непрерывное образование: науч. реф. сб. /

Рос. гос. б-ка. - М.,1996.-164с.

Борисов, В. Культура читання - культура самостійної дослідницької діяльності / В. Борисов // Бібл. вісн.- 2010.- №2.- С.26-29.

Брежнева, В.В. Информационное обслуживание: продукты и услуги, предоставляемые библиотеками и службами информации предприятий / В.В. Брежнева, В.А. Минкина.- 2-е изд., перераб.-СПб: Профессия, 2006.-304с.

Бутковская, М. С. Формирование кадрового состава: концептуал. и практ. подходы к пробл. кадров в б- ке / М. С. Бутковская // Справочник руководителя учреждения культуры.- 2003.- N 6. - С. 17-23.

Ванеев, А.Н. Библиотечное дело. Теория. Методика. Практика / А.И.Ванеев.- СПб.: Профессия, 2006.-368с.

Васильченко, Н.П. Методы управления библиотечным фондом / Н.П. Васильченко // НТБ СССР.- 1988.-№9.- с. 17-19.

Вилегжаніна, Т. Бібліотеки інформаційного суспільства: проблеми, завдання / Т.Вилегжаніна // Бібл. планета.- 2009.- №4.- С.4-5.

Вилегжаніна, Т. Бібліотеки інформаційного суспільства: проблеми, завдання / Т.Вилегжаніна // Бібл. планета.- 2009.- №4.- С.4-5.

Вилегжаніна, Т. Моделі бібліотечного обслуговування /Т.Вилегжаніна // Бібл. планета.- 2007.- №3.- С.4-6.

Винарик, Л.С. Информационная культура в современном обществе: учеб.пособие /Л.С. Винарик, Я.Г.Берсуцкий, А.Н.Щедрин.-Донецк: ДИЭХП,2003.-322с.

Винниченко, О.А. Как мы формируем библиотечный фонд / О.А.Винниченко // Библиотековедение .- 2001 .- №4 .- С.90-92.

20. Володин, Б. Явление Аалто в России: выборгская библиотек в контексте библиотечной архитектуры / Б. Володин // Библ. дело.- 2003.- №11.- С. 34-38.

21. Воробьев, Г.Г. Твоя информационная культура /Г.Г. Воробьев.-М.: Молодая гвардия,1988.- 303с.

22. Воропаева А.О. Участь Донецького національного технічного університету в проєкті ElibUkr: нові можливості для освіти і науки – А.О.Воропаєва // Библиотека ВУЗа на новом этапе развития социальных коммуникаций: мат-лы Междунар. науч.-практ. конф., Днепропетровск, 22–23 апр. 2010 г. – Д., 2010. – С. 26.

23. Воропаева, В.Я. Задачи и проблемы внедрения новых систем автоматизации библиотечной деятельности на примере НТБ ДонНТУ / В.Я. Воропаева, А.Ю.

- Клочко // Проблемы развития информационного общества: материалы II Международного форума, 12-15 жовт. 2010р., м.Киев. Часть I / Ассоциация "Інформатіо-Консорціум", УкрІНТЕІ. – К.: УкрІНТЕІ, 2010, С.23-27.
24. Воропаєва, В.Я., Університетський Інтернет ресурс - інформаційний портал чи електронний репозитарій? / В.Я. Воропаєва, О.Я. Анопрієнко, Г.О. Петрова // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Діяльність бібліотек ВНЗ у світлі модернізації вищої освіти", м. Севастополь, 19 - 21 травня 2009 р. // Севастополь: Вид-во СевНТУ, 2009. - С. 69 - 71.
25. Галлимер, А. Стратегия развития библиотек в информационном обществе / А.Галлимер // Науч. и техн. б-ки.- 1998.- № 5.- С. 3-19.
26. Галимова, Е. Я. Основы организации проектирования библиотеки / Е. Я. Галимова. - М. : ФАИР , 2007. - 284 с. - (Спец. изд. проект для б- к).
27. [Гарашенко, Е.Н. Библиотеки и общественные организации: грани сотрудничества ОУНБ им. Чижевского \[Электронный ресурс\] / Е.Н. Гарашенко.- Режим доступа: http://women.library.kr.ua.](http://women.library.kr.ua)
28. Головацька, І. Бібліотечно-бібліографічне та інформаційне обслуговування у вищій школі:забезпечення якості й оперативності / І.Головацька // Вісн. кн. палати.- 2009.- №10.- С.19-21.
29. Головацька, І. Підвищення якості інформаційного сервісу бібліотеки вищої освіти / І.Головацька //Вісн. кн. палати.- 2009.- №8.- С.31-32.
30. Грипич, С. Книжкова культура як складова сучасної духовної культури / С. Грипич // Вісн. книж. палати.- 2012.- №1.- С.44-47.
31. Гусева, Е.И. Инновационное развитие библиотечно-информационной сферы / Е.И. Гусева // Науч.и техн.б-ки.- 2009.- №11.- С.7-15.
32. Деденева, А.С. Как формируется информационная культура студента / А.С. Деденева // Мир библиогр.- 2007.- №5.- С.44 - 46.
33. Деятельность библиотеки высшего учебного заведения в свете модернизации высшего образования: материалы научно-практической конференции, г. Севастополь, 25 – 26 ноября 2010 г.: (к 50-летию научной библиотеки СевНТУ)/СевНТУ; редкол.: А.П. Фалалеев и др. – Севастополь: Изд-во СевНТУ, 2010. – 220 с. – Текст.: рус., укр.
34. Доценко, О.Ф. Деятельность библиотеки по организации самостоятельной работы студентов / О.Ф. Доценко // Науч. и техн. б - ки.- 2007.- №7.- С.34-39.
35. Дригайло, В.Г. Основы управления библиотекой высшего учебного заведения : науч.- практ. пособие / В.Г. Дригайло, Е.В. Башун, В.Н. Волынец. - М.: Либерия, 2004. - 327 с.

36. Дригайло, С.В. Створення комфортних умов роботи для користувачів і співробітників у бібліотеці / С. В. Дригайло //Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.- 2009.- №4.- С.63-72.
37. Евтюхина, Е.А. Предмет информационной культуры личности: психолог. подход / Е.А. Евтюхина // Библиогр.-2002.- №4.-С.56-59.
38. Егорова, Е. «Возделайте рай в душе своей»: духовно-просветительский центр в библиотеке / Е. Егорова // Библи. дело.- 2009.- №24.- С.33-35.
39. E-LibUkr «Електронна бібліотека: Створення центрів знань в університетах України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.elibukr.org/> –Назва з екрана;
40. Жданова, Т. А. Современная стратегия менеджмента персоналом библиотеки / Т. А. Жданова // Библиотечное дело - 2001: Рос. б - ки в мировом информ. и интеллектуальном пространстве : тез. докл. VI Междунар. науч. конф., (Москва, 26-27 апр. 2001 г.). - М., 2001. - Ч. 2. - С. 215-216.
41. Живкович, Д. Электронная книга: эволюция или революция?/ Д.Живкович // Международный форум по информатизации.- 2008.- Т.33, №.4.- С.29-36.
42. Загвязинский, В. И. Теория обучения: современ. интерпретация. – М.: Академия, 2001. – 192с.
43. Збаровская, Н. В. Деловые игры для библиотечных специалистов: сб. метод. материалов. – М: ЛИБЕРЕЯ-БИБИНФОРМ, 2005. – 120с.
44. Зверевич, В.В. Библиотечный дизайн: история успеха / В.В. Зверевич // Библи. дело.- 2009.- № 17.- С. 26-28.
45. Ильяева, И.А. Стратегическое управление библиотекой : учеб.-метод. пособие / И. А. Ильяева, В. Н. Маркова. - М. : КноРус , 2008. - 181 с.
46. Інновації і менеджмент якості в діяльності бібліотек вищих навчальних закладів: матеріали V Міжвузівської науково-практичної конференції / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Наук. бібліотека; редкол.: А.А. Садеков та ін. –Донецьк: ДонНУЕТ, 2009. – 212 с. – Текст.: укр., рос.
47. Інформаційні ресурси бібліотек вищих навчальних закладів - важлива складова якісної підготовки фахівців: рішення колегії Міністерства освіти і науки України: протокол від 22 лист. 2007р., №14/1-19.- Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua/ua/metod2a/>.-Назва з екрана.
48. Калиберда, Н.Формування та використання бібліотечно-інформаційних ресурсів: традиції і інновації / Н.Калиберда, Н.Бровкін // Бібли. вісн..- 2009.- №6.- С. 7-10.
49. Кильпякова, И. С. Теория и практика библиотечного кадрового менеджмента /И.С.Кильпякова // Науч. и техн. б-ки.- 2009.-N 6.- С.69-77.

50. Кильпякова, И. С. Теория и практика библиотечного кадрового менеджмента [Электронный ресурс] /И.С.Кильпякова // Научная электронная библиотека ГПНТБ России / ГПНТБ России.- М.,2010.- Режим доступа: <http://ellib.gpntb.ru/subscribe/index.php?journal=ntb&year=2009&num=6&art=>.
51. Ковязина, Е.В. Проектирование электронной библиотеки крупного вузовского объединения / Е.В. Ковязина // Науч.и техн.б-ки.- 2010.- №2.- С.22-28.
52. Кожевникова, Е.С. Информационная культура как фактор повышения социальной компетентности студентов / Е.С. Кожевникова // Библиогр.- 2006.-№5.- С.14 - 19.
53. Колесникова, Т. Сучасна бібліотека ВНЗ: моделі розвитку в умовах інформатизації / Т. Колесникова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.- 2009.- №4.- С.57- 67.
54. Колюпанова, А. А. Психологічне сприяння розвитку творчості молодих бібліотечних фахівців /А.А.Колюпанова // Повышение творческой активности в университетском образовании: материалы тр. науч.-метод. конф. ДонНТУ, 18-19 марта 2009г. – Донецк, 2009. – С.57-62.
55. Компьютерные сети. Принципы, технологии, протоколы / В.Г Олифер, Н.А Олифер – СПб: Питер, 2000 – 672с.
56. Кондрашевский, Г.В. Информационная грамотность: преподавание и обучение / Г.В. Кондрашевский // Библиогр. - 2004.- №1.- С.120-125.
57. Консорциум Всемирной паутины = World Wide Web Consortium (W3C) [Электронный ресурс]: офиц. сайт. - Режим доступа: <http://www.w3.org>.
58. Копанєва, В. Бібліотека в системі наукової електронної комунікації /В. Копанєва // Бібл. вісн.- 2007.- №5.- С.3-9.
59. Коптяева, М.В. Принципы менеджмента качества современной библиотеки: процессный подход / М.В. Коптяева // Науч. и техн.б-ки.- 2009.- №12.- С. 27-35.
60. Коряковцева, Н.А. Информационная культура - культура нового типа / Н.А. Коряковцева // Мир библиогр. - 2009.- №1.-С.58-67.
61. Костенко, Л.Й. Бібліотека суспільства знань: концептуальна модель / Л.Й Костенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.- 2006.- №1.- С. 23-27.
62. Логинов, А.И. Устойчивое развитие и культурная политика бизнеса: вызовы времени и корпоративные приоритеты: конференция в РГБ / А.И. Логинов, А.И. Вислый // Библиотековедение.- 2011.-№4.- С. 8-13.
63. Лопата, О. Електронні ресурси: порядок доступу та їх використання читачами наукової бібліотеки / О. Лопата // Бібл. вісн.-2010.- №3.- С.8-15.

64. Магура, М.И.Современные персонал-технологии / М. И. Магура, М. Б. Курбатов // Управление персоналом.-2003.-№6. - С. 65- 68.
65. Манифест ЮНЕСКО о публичных библиотеках. 1994 // Библиотека.- 1995. - № 6.- С.6
66. Маслоу, А. Самоактуализация / А. Маслоу // Психология личности. Тексты. - М.: МГУ, 1982. - С.132 - 155.
67. Матлина, С. Г. Творческая личность в библиотечном пространстве / С. Г. Матлина // Библ. дело. - 2009. - N 23 (Дек.). - С. 6-11.
68. Матлина, С. Лучше один раз увидеть... / С.Матлина, А.Козин // Б-ка.- 2005.-№8.- С.44-47.
69. Метленков, Н. Ф. Социальный заказ на творческую личность / Н.Ф.Метленков // Дидакт. – 1997. - №6. – С.23 – 24.
70. Мечников, И.И. Избранные произведения / И.И. Мечников - М.: Гос. учеб.-пед. изд-во РСФСР, 1956. - С. 43.
71. Мистецтво життєтворчості особистості: наук. – метод. посібник: у 2ч. – К., 1997. – Ч. 1: Теорія і технологія життєтворчості. – 392с.
72. Муравьева, Т. Персонал-капитал и ресурс развития / Т. Муравьева // Б - ка. - 2006.- N 7. - С. 22-23; N 8. - С. 27-32.
73. [Мурашко, О.Ю. Социальное партнерство как фактор развития библиотечного обслуживания в практике работы библиотек ЦБС Старого Оскола \[Электронный ресурс\] / О.Ю. Мурашко // Библиотечная жизнь Белгородчины/ Белгор. гос. универс. науч. б- ка.- Белгород, 2005.-Вып. 4 \(30\). -С.58-65.](#)
74. Недашковская, Е.А. Публичные библиотеки и медиатеки Франции: тенденции развития / Е.А. Недашковская // Библиотековедение.- 2003.- № 3.- С. 98-105.
75. Нильсен, Я. Необходимость разработки стандартов веб-дизайна [Электронный ресурс] / Я.Нильсен. – Режим доступа: <http://www.useit.com/alertbox/20040913.html>.
76. Огурцов, А.Н. Основы научных исследований: Учеб.-метод. пособие / А.Н. Огурцов.- Харьков.:НТУ «ХПИ», 2008.- 178с.
77. Основы информационной культуры студентов и специалистов в высших учебных заведениях /сост.Л.В.Глазунова; отв.ред. И.В. Козицкая.- Х.,2003.-41с.
78. Паршукова, Г. Б. Библиотекарь вуза: специфика деятельности и проблемы повышения квалификации / Г. Б. Паршукова // Кадровый потенциал научных библиотек. - Новосибирск, 1992. - С. 120-127.
79. Паршукова, Г.Б. Методика поиска профессиональной информации: учеб.пособие / Г.Б.Паршукова // СПб: Профессия, 2006.-224с.

80. Пашкова, В. Внесок професійних бібліотечних об'єднань у безперервну освіту / В.Пашкова // Бібл. планета.-2007.- №3.- С.10-15.
81. Петрова, Г.О. Професійний розвиток молодих фахівців бібліотеки/ Г.О. Петрова// Деятельность библиотеки высшего учебного заведения в свете модернизации высшего образования: материалы междунар. науч.-практ. конф., г. Севастополь, 25-26 ноября 2010 г.- Севастополь: Изд-во СевНТУ, 2010. - С.170-175.
82. Попова, М. Л. Кадровые ресурсы: анализ состояния штата библиотеки для формирования ее политики / М. Л. Попова // Справочник руководителя учреждения культуры. - 2004. - N 11. - С. 29-39.
83. Права, обов'язки та відповідальність учасників навчально-виховного процесу: метод. вказівки / Автор-упорядник Н.М. Романов.- Донецьк, ДВНЗ "ДонНТУ", 2008. - 60с.
84. [Рожкова, К. Театр плюс библиотека \[Электронный ресурс\]/ К. Рожкова, А. Анисимов //.- Режим доступа: <http://www.cheltv.ru/video.html?id=468761&type=r>](#)
85. Ростовський, В.С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч./ В.С. Ростовський, В.Н. Дібрівська.- К.: Центр учбової літератури, 2009.- 96с.
86. Самодова, Ю.В. Внедрение новых технологий в практику библиотек: приближают ли они времена «Библиотеки-2.0» / Ю.В. Самодова// Библиотечное дело - XXI век. - 2009.- №1(17).- С. 149-188.
87. Сахалинская ОУНБ [Электронный ресурс].- Режим доступа: <http://www.libsakh.ru/?div=travelabout&id=8>.
88. Система пошуку у відкритих архівах України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://oai.org.ua>. - Назва з екрана.
89. Смирнов, С. Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности / С.Д. Смирнов. – М.: Академия, 2001. – 304с.
90. Смолина, С. Е. Стратегия консолидации: б-ки и соц. партнерство / С.Е.Смолина // Соц. исслед. - 2004.- № 1. - С. 2-3.
91. Солов'яненко, Д. Бібліотека — 2.0: концепція бібліотеки другого покоління / Д. Солов'яненко // Бібл. Вісн.- 2007.- №5.- С.10-20.
92. Солов'яненко, Д. Філософія Веб-2.0 [Електронний ресурс]: корот. огляд: доп. для Міжнар. наук. конф. "Інтранет" / Д.Солов'яненко // Екстранет - ресурси в наукових бібліотеках, (К., 9-10 жовт. 2007р.).- Режим доступа: <http://www.nbu.gov.ua/articles/2007/07/8dvw20/pdf>.
93. Соколов, А.В. Информационное общество и библиотеки. Ч. 1: Соблазн разбиблиотечивания / А.В.Соколов // Библиотековедение.- 2011.- №3.- С. 15-21.

94. Соколов, А.В. Информационное общество и библиотеки. Ч.2: Гуманистический символ нации / А.В.Соколов // Библиотекосведение.- 2011- №4.- С. 28-36.
95. Справочник библиотекаря /науч.ред. А.Н. Ванеев, В.А. Минкина.- 3-е изд., перераб. и доп. - Спб.:Профессия. 2007.- 496с.
96. Стрелкова, И. Б. Формирование кадровых ресурсов библиотек в новой информационной среде : науч.-практ. пособие / И. Б. Стрелкова. - Минск : Новое знание, 2008. - 223 с.: ил. - (Профессионалам библиотечного дела).
97. Стрішинець, Н. Розвиток бібліотечного фонду в часи змін / Н. Стрішинець // Вісник книжкової палати .- 2009 .- №5 .- с.21-26.
98. Сукиасян, Э. Р. Библиотечный коллектив как социально-психологическая группа / Э. Р. Сукиасян // Социолог и психолог в детской и юношеской библиотеки: сб. материалов Всерос. рабочей встречи, 27-28 апр. 1999 г. - М., 1999. - С. 68-71.
99. Сулова, И. М. Кадровый менеджмент в системе подготовки менеджеров библиотечно-информационной деятельности [Электронный ресурс] / И. М. Сулова // Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса: XIV Междунар.конф. “Крым - 2007”, Судак, 9-17 июня 2007 г./ ГПНТБ России, Ассоциация ЭБНИТ. - М., 2007.- Режим доступа: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2007/cd/ 211.pdf>.
100. Сулова, И. М. Менеджмент библиотечно-информационной деятельности: учеб. для вузов культуры и искусств /И. М. Сулова, В. К. Ключев; ред. И.М. Сулова; Моск. гос. ун-т культуры и искусств.- СПб. : Профессия, 2009.- 600 с.: ил., схемы.- (Библиотека).
101. Сулова, И. М. Мотивация как фактор совершенствования управления персоналом / И. М. Сулова // Науч. и техн. б-ки. - 2006. - N 12. - С. 5-12 .
102. Сулова, И. М. Мотивация как фактор совершенствования управления персоналом [Электронный ресурс] / И. М. Сулова // Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса: материалы XIII Междунар. конф. “Крым 2006” / ГПНТБ России.- М., 2006.- Режим доступа: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/ crimea 2006/disk2/123.pdf>.
103. Сулова, И. М. Основы библиотечного менеджмента : учеб.-практ. пособие / И. М. Сулова. - М.: Либерия, 2000. - 231 с.
104. Сулова, И. М. Социальные функции управления персоналом библиотеки /И. М. Сулова, Л. В. Абрамова // Библиотекосведение. - 2006. - N 1. - С. 38-42.
105. Татарчук, Л. Впровадження інноваційних технологій в обслуговуванні користувачів Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної

- академії аграрних наук України /Л. Татарчук//Бібліотечна планета. – 2011. -- № 2. – С.: 30 – 32.
106. Ткаченко, Н.А. Возможности университетского репозитария для представления научных достижений ученых ДонНТУ в мировом информационном пространстве / Н. А. Ткаченко // Сучасна бібліотека в інноваційному освітньому просторі: матеріали наук.-практ. конф., м. Луганськ, 17 - 18 берез. 2011 р. / ред. кол. : Ж. В. Марфіна, О.В. Бикова, К.О. Шарамет. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. - С.192 – 197.
107. Україно-Японский Центр НТУУ "КПИ" [Электронный ресурс].- Режим доступа: <http://ru.kpi.ua/links/uajc>.
108. Усачев, А.С. В помощь адаптации студентов в информационном пространстве / А.С. Усачев // Библиогр. - 2008.- №2.- С.127-129.
109. Формирование информационной культуры личности в библиотеках и образовательных учреждениях: учеб.-метод.пособие /Н.И.Гендина, Н.И.Колкова, И.Л.Скипор, Г.А.Стародубова.-2-е изд.,перераб.- М.: Шк. б-ка, 2003. - 296с.
110. Хорунжий, В.П. Создание и использование современных мультимедийных средств для повышения информационной культуры пользователей / В.П. Хорунжий, Е.Ю.Талызина // Науч. и техн. б - ки.- 2008.- №9.-С.59 - 62.
111. Чекмарев, А. Интернет-технології та управління знаннями в бібліотечних комплексах і мережах/ А.Чекмарев // Бібл.вісн.- 2009.- №6.- С.11-15.
112. Черничкина, Ю. Библиотека как мастерская будущего: сотый юбилейный съезд немецких библиотекарей / Ю.Черничкина // Библ. дело.- 2012.- №2 – С. 14-17.
113. Шейко, В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарченко.- К.: Знання, 2006.-307с.
114. Шилов, В.В. Об учете библиотечных фондов / В.В. Шилов // Науч. и техн. б-ки .- 2008 .- №5 .- с.39-55.
115. Юнг, К.Г. Психология бессознательного / К.Г. Юнг. - М., 1994. - С. 210 - 223.
116. Яблокова, Е. А. Психологические проблемы формирования профессиональной этики и профессионального мастерства / Е. А. Яблокова // Мир библиотек сегодня. - М., 1996. - Вып.4. - С. 8-14.
117. Якимцова, О.В. Информационная культура личности в системе непрерывного образования / О.В. Якимцова // Мир библиогр.- 2003.- №4.- С.38-39.
118. Якість функціонування бібліотечної системи ВНЗ: матеріали III Міжвузівської науково-практичної конференції, 18 – жовтня 2007 р., Донецьк, Україна / Донец. нац.

- ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Наук. бібліотека; редкол.: А.А. Садеков та ін. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. – 222 с. – Текст.: укр., рос.
119. Ярошенко, Т.О «Проект «Електронна бібліотека: центри знань в університетах України» - інновації через співробітництво» / Т.О. Ярошенко.// Бібліотечний Вісник. – 2009. - № 3. – С. 3 – 5.
120. Ярошенко Т. А. Університетські бібліотеки України підтримують Ініціативу відкритого доступу до наукової інформації / Тетяна Ярошенко. // Вища школа. – 2009. – № 7. – С. 64–75.
121. Ярошенко Т.А. Электронная библиотека: центры знаний в университетах Украины / Т.А.Ярошенко // Вестник Библиотечной Ассамблеи Евразии. – 2009. – № 2. – С. 65-70.
122. Budapest Open Access Initiative [Electronic resource]. - Mode of access: // <http://www.soros.org/openaccess>. – Title from the screen.
123. Casey, M.E. Library 2.0 Service for next-generation library / M.E. Casey, L.C. Savastinuk // Library Journal. – Vol. 131, Issue 14. – P. 40-42.
124. Danowski, Patrick Library 2.0 and User-Generated Content: What can the users do for us? // World Library Information Congress: 73rd IFLA General Conference and Council. – Virtual Resource. – Access Path: URL: <http://www.ifla.org/IV/ifla73/papers/133-Danowski-en.pdf>.
125. DOAJ (Directory of Open Access Journals) [Electronic resource]. - Mode of access: // <http://www.doaj.org/>. – Title from the screen.
126. Haris, Christopher School Library 2.0 // School Library Journal. – 2006. – Vol. 52, Is. 5. – P. 50-53.
127. Open Access Week [Electronic resource] – Mode of access: // <http://www.openaccessweek.org/>. – Title from the screen.
128. Ranking Web of World Universities [Electronic resource] – Mode of access: //<http://www.webometrics.info/>. – Title from the screen.
129. Registry of Open Access Repositories (ROAR) [Electronic resource] – Mode of access: //<http://roar.eprints.org/>. – Title from the screen.
130. The Directory of Open Access Repositories (DOAR) [Electronic resource]. – Mode of access: // <http://www.opendoar.org/find.php>. – Title from the screen.